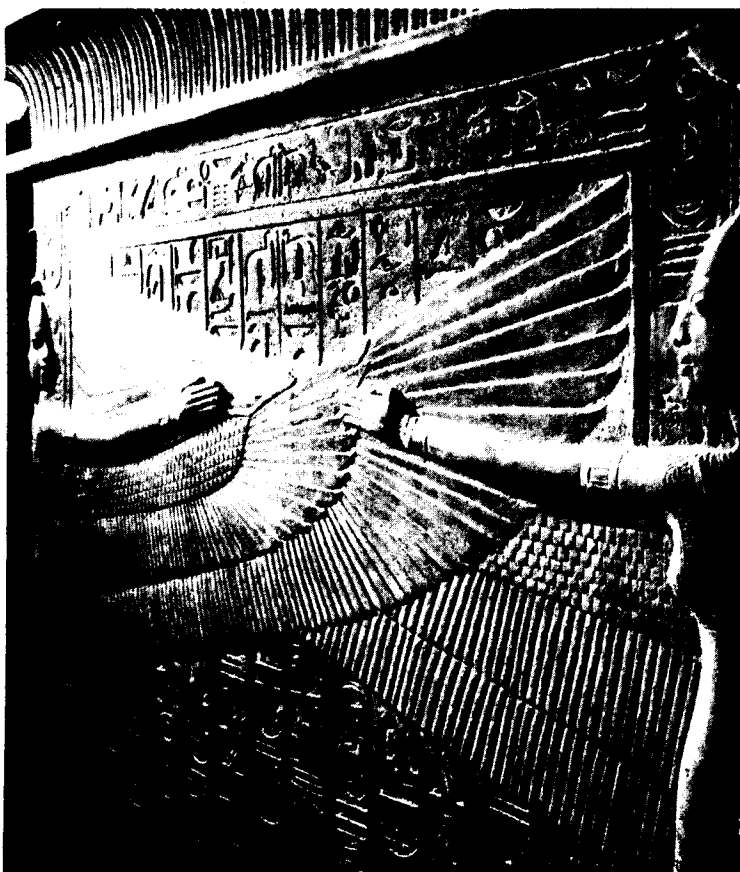

Het graf van Toet-Anch-Amen.

Het belang van Toet-Anch-Amens graf ligt in het feit, dat het bij de opening nog vrijwel geheel intact was. Ofschoon reeds vele Egyptische koningsgraven werden geopend, was dit de eerste gelegenheid, die wij kregen, een blik te werpen op alle voorwerpen, die een koning in zijn graf meekreeg.

De archeoloog Howard Carter heeft met grote zorg overal afbeeldingen van gemaakt: schetsen, foto's, tekeningen op schaal en plattegronden werden op uiterst bekwame wijze door hem vervaardigd en vijf jaar nadat hij voor de eerste maal de grafruimte had betreden, had hij nog slechts een begin gemaakt met het bestuderen van de schatten in de verschillende ruimten van het graf. De foto's van de heer Coltheart gunden ons een blik op enkele van de uitzonderlijk fraaie voorwerpen: met goud ingelegde meubelen, albasten vazen, bekers en Nijlboten, de met goud overdekte troon, bedden en rustbanken, prachtig gekleurde borstplaten, gouden dozen voor reukwerk, juwelen, hoofdsteunen, amuletten, de gouden dolk van de koning, versierd met jachttafereelen, enz. De "Usjabeti-beelden" van hout, steen of aardewerk, ongeveer 25 cm. hoog, nemen een opvallende plaats in onder de grafgiften. Hun doel scheen te zijn, zorg te dragen voor het dienstwerk aan de Faraon in diens leven hiernamaals. Zij stellen landarbeiders, bakkers en roeiers voor. In sommige graven waren zij honderden in getal.

Drie jaar na de ontdekking van het graf opende Carter de stevige gouden kist die het lichaam van de jeugdige koning bevatte. Daarin bevonden zich tevens 143 gouden juwelen en het prachtige gouden dodenmasker. De kist zelf weegt meer dan 1100 kg. en is van zuiver goud gemaakt. Zij was geplaatst in een tweede, overdekt met bladgoud, lapis-lazuli en turquoise, die op haar beurt weer omsloten werd door een derde. Vervolgens waren vier vergulde kisten aangewend om de drie sarcophagen te bevatten. De buitenste kist had bijna de afmetingen van de grafkamer, waarin ze werd ontdekt. Het leven na de dood en het maken van voorzieningen voor het lichaam van de Faraon had geheel het Egyptische denken in beslag genomen.

Het lichaam van de koning werd behandeld volgens een vastgesteld ritueel, dat gepaard ging met gebed en gezang. Na verwijdering van de ingewanden, die in aparte kruiken werden bijgezet, werd de buikholte met palmwijn uitgewassen en opgevuld met mirre en andere aromatische stoffen. Het lichaam werd nu gedurende 70 dagen in een oplossing van natronloog gelegd, om alle vocht te doen absorberen en daarna ving de langdurige taak van het inwikkelen aan. Eerst werd elke vinger en elke teen afzonderlijk ingewikkeld, daarna de ledematen en tenslotte het gehele lichaam. Honderden meters linnen waren daarvoor nodig.

Zalven werden kwistig uitgegoten, in het geval van Toet-Anch-Amen zó kwistig, dat het lichaam ernstig door verbranding heeft geleden. In het graf werd de mummie met het hoofd naar het westen en de voeten naar het oosten gelegd. Bij de opstanding zou de opgestane dode zich dan naar de zon wenden.